

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 7.9.2004
KOM(2004) 590 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPAN TALOUS- JA
SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE**

Turvallisuutta koskeva tutkimus: Seuraavat toimenpiteet

TURVALLISUUTTA KOSKEVA TUTKIMUS: SEURAAVAT TOIMENPITEET

Euroopan komission jäsenet Philippe Busquin ja Erkki Liikanen kutsuivat lokakuussa 2003 koolle "turvallisuusalan tutkimusta käsittelevän korkean tason työryhmän", jonka jäseninä oli Euroopan maiden hallitusten, tiedemaailman ja teollisuuden edustajia. Työryhmän tärkeimpänä tehtävänä oli ehdottaa turvallisuutta koskevan eurooppalaisen tutkimusohjelman (ESRP) periaatteita ja painopisteitä, joissa otetaan huomioon Euroopan unionin ulko-turvallisuus- ja puolustuspoliittiset tavoitteet ja sen pyrkimys luoda vapautteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue.

Työryhmä antoi 15. maaliskuuta 2004 komission puheenjohtajalle Romano Prodille raporttinsa "Euroopan turvallisuutta edistävä tutkimus" ("Research for a Secure Europe"). Raportissa käsitellään ESRP-ohjelman keskeisiä osia sekä sitä, miten ohjelmalla voidaan vastata muuttuvan maailman asettamiin uusiin turvallisuushaasteisiin. Jäljempänä selostetaan, mitä toimenpiteitä komissio aikoo seuraavaksi toteuttaa turvallisuutta koskevan tutkimuksen alalla. Liitteenä on tiivistelmä korkean tason työryhmän raportista ja siinä esitetyistä päätelmistä ja suosituksista.

Komissio panee tyytyväisenä merkille turvallisuusalan tutkimusta käsitelleen korkean tason työryhmän raportin. Se hyväksyy pääosin siinä esitetyt suositukset ja suuntaviivat ja aikoo toteuttaa tarpeelliset toimet yhteistyössä eri tahojen kanssa kohdan 4 "Seuraavat toimenpiteet" mukaisesti.

Komissio pyytää neuvostoa ja Euroopan parlamenttia hyväksymään turvallisuusalan tutkimusta käsitelleen korkean tason työryhmän raportissa esitetyt suuntaviivat ja antamaan tukensa tässä tiedonannossa ja sen liitteessä esitetyille ehdotuksille.

1. JOHDANTO

Poliittiset, yhteiskunnalliset ja teknologiset muutokset ovat luoneet epävakaan turvallisuusympäristön, jossa riskit ja haavoittuvuudet ovat entistä moninaisempia ja näkymättömämpiä. On ilmaantunut uusia uhkia, jotka ulottuvat yli valtioiden rajojen ja kohdistuvat Euroopan etuihin sekä EU:n alueella että sen ulkopuolella.

Madridissa maaliskuussa 2004 junaan tehdyn terrori-iskun kaltaiset tapahtumat osoittavat, että on tarpeen parantaa kansalaisten turvallisuutta koko Euroopassa. Euroopan unionin laajentuminen 25 jäsenvaltion unioniksi edellyttää myös ylimääräistä panostusta, jolla varmistetaan, että turvallisuus on kauttaaltaan korkealla tasolla koko unionissa, jonka rajat ulottuvat nykyään kauemmaksi itään ja etelään.

Ratkaistakseen yhä suuremmat ja moninaisemmat turvallisuusongelmat Euroopan on otettava kokonaisvaltaisesti käyttöön turvallisuusalan toistaiseksi suhteellisen heikosti hyödynnetyt voimavarat ja koordinoitava tutkimusyhteistyötä, jotta voitaisiin vastata tehokkaasti ja innovatiivisesti nykyisiin ja tuleviin turvallisuushaasteisiin, suojella kansalaisia paremmin ja osallistua tehokkaasti rauhanturvatoimiin. Nykyisiin turvallisuusuhkiin voidaan vastata tehokkaasti ainoastaan Euroopan tasolla.

Valtion- ja hallitusten päämiehet ovat useaan otteeseen tähdentäneet, että on tarpeen ryhtyä toimiin uuden turvallisuustilanteen johdosta. Samalla he ovat painottaneet vankan teollisen ja teknologisen perustan merkitystä:

- Kölnissä kokoontunut Eurooppa-neuvosto painotti kilpailukykyisen ja dynaamisen teollisen ja puolustuksellisen perustan tarpeellisuutta.
- Lissabonissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto asetti tavoitteeksi kilpailukykyisen osaamisyhteiskunnan.
- Barcelonassa kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti lisäämään unionin kokonaispanostusta tutkimukseen, kehittämiseen ja innovointiin.
- Thessalonikissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto päätti konkreettisten toimien toteuttamisesta puolustuksen alalla.
- Neuvosto hyväksyi EU:n turvallisuusstrategian "Turvallisempi Eurooppa oikeudenmukaisemmassa maailmassa"¹.
- Brysselissä 25. ja 26. maaliskuuta 2004 kokoontuneessa Eurooppa-neuvostossa käytyjen keskustelujen tuloksena annettiin julkilausuma terrorismin torjunnasta.

---

¹ "Turvallisempi Eurooppa oikeudenmukaisemmassa maailmassa", jonka EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja Javier Solana esitteli Thessalonikissa 19. ja 20. kesäkuuta 2003 kokoontuneelle Eurooppa-neuvostolle ja jonka Eurooppa-neuvosto hyväksyi 12. joulukuuta 2003.

2. TURVALLISUUSALAN TUTKIMUKSEN JA TEKNOLOGIAN TARVE

Teknologialla on keskeinen merkitys pyrittäessä vastaamaan uusiin turvallisuushaasteisiin. Euroopalla on jo olemassa valmiudet tutkia, kehittää ja ottaa käyttöön monenlaisia turvateknologioita. Uusien uhkien moninaisuuden vuoksi sen on kuitenkin korjattava nykyiset rakenteelliset ja toiminnalliset puutteet, toisin sanoen vähennettävä toimien hajanaisuutta ja päällekkäisyyttä, lisättävä yhteistyötä ja panostettava standardointiin ja yhteentoimivuuteen.

Euroopassa on pitkään tehty selvä ero siviilialan ja puolustusalan tutkimustoiminnan välillä. Nykyään monet teknologiat ovat kuitenkin "kaksikäyttöisiä": siviilitutkimuksen kehitystuloksia voidaan käyttää puolustusosalalla, ja alun perin puolustustarkoituksiin tehdyn kehittämistyön tulokset voivat johtaa merkittäviin innovaatioihin ja hyötyihin, joista kansalaiset voivat nauttia arkielämässään. Lisäksi terrorismi on häivyttänyt sisäisen turvallisuuden (poliisitoiminnan) ja ulkoisen turvallisuuden (sotilaallisen toiminnan) välisiä rajoja. Sen vuoksi edellä mainittu jako on nyt poistettava.

Komissio tähdentää yhteisestä puolustustarvikepolitiikasta maaliskuussa 2003 antamassaan tiedonannossa², että Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (ETPP) tueksi tarvitaan kilpailukykyinen teollinen perusta. Tämä puolestaan edellyttää koordinoitua parantamista Euroopan tasolla, jolla voidaan sovittaa yhteen erilaiset poliittiset, taloudelliset, teolliset ja sääntelytoimet. Vastaavasti yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (YUTP), jolla tuetaan humanitaarisia toimia ja väliintuloja Euroopan unionin nimissä, tarvitsee sekä nykyisin että tulevaisuudessa tuekseen huipputeknologiaa, jotta toimet voitaisiin toteuttaa mahdollisimman tehokkaasti.

Euroopan unionin tasolla toteutettava yhtenäinen turvallisuutta koskeva tutkimusohjelma voi olla merkittävä lisäarvoa luova tekijä korkealuokkaisen teollisuuden optimaalisen hyödyntämisen kannalta. Tällaisen tutkimustoiminnan olisi painotettava valmiuksien lisäämiseen, ja se olisi kohdennettava sellaisten yhteentoimivien järjestelmien, tuotteiden ja palvelujen kehittämiseen, joita voidaan käyttää Euroopan kansalaisten, alueen ja kriittisten infrastruktuurien suojelussa sekä rauhanturvatoimissa. Turvallisuus on myös edellytyksenä sille, että liikenteen ja energiahuollon kaltaiset Euroopan kannalta keskeiset palvelut toimivat hyvin. Tutkimustoiminnalla on tärkeä rooli pyrittäessä varmistamaan tällaisten toimintojen korkeatasoinen suoja.

Turvallisuusalan tutkimusta koskevan eurooppalaisen toimen yhteydessä on kunnioitettava unionin arvoja: yksilön oikeuksia, demokratian arvoja, eettisiä periaatteita sekä vapauksia. Seurannan ja valvonnan, jolla pyritään minimoimaan terroristien toiminnan mahdolliset vaikutukset, on oltava tasapainossa ihmisoikeuksien, yksityisyyden suojan sekä sosiaalisen ja yhteisöllisen yhteenkuuluvuuden kunnioittamisen ja vähemmistönä olevien yhteisöjen onnistuneen integroinnin kanssa. Teknologian kehityksen olisi kuljettava käsi kädessä politiikan kehityksen kanssa. Turvallisuusteknologian kehittämistä koskeva vahva EU:n politiikka voi parantaa lainsäädännön ja muiden poliittisten aloitteiden laatua.

---

² "Tavoitteena EU:n puolustustarvikepolitiikka", KOM(2003) 113.

Jotta turvallisuutta koskevaa tutkimusta voitaisiin yhtäältä tehostaa ja toisaalta koordinoida paremmin, komissio on päättänyt toteuttaa kaksi konkreettista toimea. Ensimmäinen niistä on valmistelutoimen käynnistäminen turvallisuutta koskevan tutkimuksen alalla³ ja toinen korkean tason työryhmän perustaminen pohtimaan turvallisuutta koskevan tutkimuksen pitkän aikavälin strategiaa Euroopan unionissa. Valmistelutoimi on jo käynnistetty, ja ensimmäisen ehdotuspyynnön määräaika päättyi 23. kesäkuuta 2004. Korkean tason työryhmän raportti puolestaan esiteltiin maaliskuussa⁴.

3. KORKEAN TASON TYÖRYHMÄN RAPORTTI

Korkean tason työryhmän raportissa tarkastellaan Euroopan tasolla toteutettavan koordinoinnin ja huipputeknologian kehittämisen roolia koettujen uhkien seurannan ja valvonnan, vakavien tapahtumien, kuten terrori-iskujen, ehkäisemisen sekä kriisinhallinnan ja humanitääristen toimien kannalta. Raportissa todetaan, että turvallisuutta koskevalla eurooppalaisella tutkimusohjelmalla (ESRP) voi olla huomattava vipuvaikutus ja että sen avulla voidaan osaltaan vastata muuttuvan maailman asettamiin uusiin turvallisuushaasteisiin.

Raportissa esitetyt suosituksia ovat muun muassa seuraavat:

- Olisi perustettava turvallisuutta koskeva eurooppalainen tutkimusohjelma (ESRP), jossa keskityttäisiin erityisesti EU:n sisäiseen turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin. Ohjelma olisi käynnistettävä vuonna 2007, ja sen rahoituksen olisi oltava vähintään miljardi euroa vuodessa. Tämän rahoituksen olisi oltava lisänä Euroopan yhteisön tutkimuspuiteohjelmasta taikka kansallisista tai valtioiden yhteisistä rahoituslähteistä nykyisin annettavaan rahoitukseen.
- Olisi perustettava neuvoa-antava komitea turvallisuutta koskevaa eurooppalaista tutkimusta varten. Komitean tehtävänä olisi määrittää strategiset toimintalinjat, varmistaa käyttäjien huomioiminen sekä laatia toteutusmekanismeja ja ESRP:n strateginen tutkimusagenda.
- Poliitiikan kehitystä ja monia käynnissä olevia toimia silmällä pitäen on tarpeen varmistaa yhteistyö EU:n toimielinten välillä sekä kaikkien muiden asiaankuuluvien tahojen kanssa.

4. TULEVAT TOIMENPITEET

Komissio panee tyytyväisenä merkille korkean tason työryhmän raportin. Se hyväksyy pääosin raportissa esitetyt suositukset ja suuntaviivat ja ryhtyy yhteistyössä eri tahojen kanssa toteuttamaan tarvittavia toimia. Toimet voidaan jakaa neljään ryhmään:

---

³ "Komission tiedonanto valmistelutoimen toteuttamisesta Euroopan teollisuuden mahdollisuuksien kohentamiseksi turvallisuutta koskevan tutkimuksen alalla – Tavoitteena ohjelma Euroopan turvallisuuden parantamiseksi tutkimuksen ja teknologian avulla", KOM(2004) 72 lopullinen, 3.2.2004, ja päätös 2004/213/EY, julkaistu EUVL:ssä L 67, 5.3.2004.

⁴ "Research for a Secure Europe", Report of the Group of Personalities in the Field of Security Research, ISBN 92-894-6611-1, Luxemburg, Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, 2004. Raportti on saatavissa myös komission verkkosivuilta: <http://europa.eu.int/comm/research/security>

a) Eri tahojen kuuleminen ja niiden kanssa tehtävä yhteistyö

Komissio perustaa syksyllä 2004 ”Euroopan turvallisuustutkimuksen neuvoo-antavan komitean”, joka toimii neuvonantajana ESRP-ohjelman sisältöön ja toteutukseen liittyvissä kysymyksissä. Tässä yhteydessä otetaan huomioon korkean tason työryhmän ehdotukset. Komiteassa olisi oltava jäsenenä eri tahojen – käyttäjien, teollisuuden ja tutkimusorganisaatioiden – asiantuntijoita. Komitean tehtävänä on määritellä käyttäjien tarpeita sekä edistää jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä teollis- ja tekijänoikeuksien ja turvaluokitellun tiedon vaihdossa sekä turvattavan tiedon suojaamisessa.

Komissio huolehti siitä, että ESRP-ohjelman toimet koordinoidaan tehokkaasti komission oman tutkimukseen liittyvän toiminnan sekä muiden, joko yhteisön, yksittäisten maiden tai valtioiden yhdessä rahoittamien eurooppalaisten tutkimustoimien kanssa. Niin ikään ohjelma koordinoidaan kansainvälisissä järjestöissä, kuten YK:ssa, OECD:ssä ja NATO:ssa tehtävän työn kanssa sekä muiden eurooppalaisten järjestöjen, kuten Euroopan avaruusjärjestön (ESA) toimien kanssa

b) Turvallisuutta koskeva eurooppalainen tutkimusohjelma

Jotta työryhmän suosituksen mukaisesti voitaisiin perustaa turvallisuutta koskeva eurooppalainen tutkimusohjelma (ESRP), jonka toteutus alkaisi vuonna 2007, komissio käynnistää toimielinten välisen keskustelun, jonka tavoitteena on päästä yksimielisyyteen tällaisesta ohjelmasta. Tässä yhteydessä hyödynnetään perustana vuoden 2006 loppuun asti toteutettavassa turvallisuustutkimusta koskevassa valmistelutoimessa tehtävää työtä⁵. Turvallisuustutkimus on sisällytetty unionin rahoitusnäkyymiin vuosiksi 2007–2013⁶.

Ehdotus ESRP-ohjelman sisällöstä, monivuotisesta rahoitussuunnitelmasta sekä institutionaalisista puitteista annetaan vuoden 2005 alussa osana seitsemättä yhteisön tutkimuspuiteohjelmaa⁷. ESRP-ohjelma olisi toteutettava erillisenä tutkimusohjelmana, jolla on omat menettelyt (jotka vastaavat mm. luottamuksellisuutta koskevia vaatimuksia), osallistumissäännöt, rahoitustukisopimukset sekä rahoitusjärjestelyt.

Komissio panee merkille korkean tason työryhmän suosituksen, jonka mukaan ESRP-ohjelmalle olisi osoitettava riittävästi voimavaroja, ja on yhtä mieltä siitä, että ohjelman rahoituksen olisi oltava lisänä muuhun rahoitukseen, joka annetaan yhteisön tutkimuspuiteohjelmasta taikka kansallisista tai valtioiden yhteisistä rahoituslähteistä. Tämä kanta vastaa myös Euroopan unionin tavoitetta, jonka mukaan tutkimusinvestointien osuus bruttokansantuotteesta olisi kasvatettava 3 prosenttiin vuoteen 2010 mennessä. Lisäksi olisi pyrittävä täydentämään muita politiikan välineitä ja budjetteja ja varmistamaan tutkimustulosten soveltaminen.

---

⁵ Vuoden 2004 ehdotuspyyntöön jätetyissä ehdotuksissa haetun rahoituksen määrä ylittää 15-kertaisesti käytettävissä olevan budjetin.

⁶ Komission tiedonanto ”Yhteisen tulevaisuuden rakentaminen – Poliitiikan haasteet ja rahoitusmahdollisuudet laajentuneessa unionissa 2007–2013”, KOM(2004) 101, 10.2.2004.

⁷ Komission tiedonanto ”Tiede ja teknologia Euroopan tulevaisuuden avaintekijöinä – suuntaviivoja unionin tutkimusrahoituspolitiikalle”, KOM(2004) 353.

c) Toimiva institutionaalinen järjestely

Komissio huolehtii siitä, että EU:n turvallisuusstrategian, EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP), Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (ETPP) sekä komission toteuttamien muiden sisäiseen turvallisuuteen liittyvien politiikkojen asettamat vaatimukset otetaan kaikilta osin huomioon turvallisuustutkimusta kehitettäessä.

Komission tarkoituksena on saada aikaan yhteistyötä ja synergiaa yhteisön turvallisuustutkimuksen ja Euroopan puolustusviraston (EDA) toimien välillä. Komission mukanaolo viraston johtokunnassa ja tiiviit yhteistyösuhteet auttavat komissiota saavuttamaan tavoitteensa, jotka liittyvät EDA:n tekemän työn täydentämiseen ja tarvittaessa tutkimustulosten yhteiseen hyödyntämiseen. Komissio kehottaa jäsenvaltioita työskentelemään yhteistyössä komission kanssa siten, että voidaan parantaa koordinoitua ja optimoida tutkimuksen ja teknologian kehittämisen tulosten käyttö siviili-, turvallisuus- ja puolustussovelluksiin. Kun yhteisiä t&k- ja teknologiatarpeita määritetään ja niihin pyritään vastaamaan yhdessä, saadaan hyvin käytännöllisellä ja konkreettisella tavalla aikaan toimivaltaisten viranomaisten yhteistyötä eri tasoilla.

d) Työn kiireellisyyttä ja luonnetta vastaava hallintorakenne

Komissio luo yhteistyössä jäsenvaltioiden ja muiden asiaankuuluvien tahojen kanssa TTK-ohjelmien hallinnoinnista saamiensa kokemusten perusteella parhaat mahdolliset mekanismit, jotta ESRP-ohjelman hallinnointi sujuisi tehokkaasti.

Lisäksi komissio luo toimivat ja joustavat sopimus-, osallistumis- ja rahoitusmekanismit, joilla esimerkiksi mahdollistetaan viranomaisten osallistumisen uusien teknologioiden yhteisrahoitukseen siten, että samalla varmistetaan tehokkaat synergiavaikutukset tai hyvä täydentävyys. Mekanismit luodaan yhteistyössä asiaankuuluvien tahojen kanssa ja hyödyntäen niitä kokemuksia, jotka on saatu säännöistä ja menettelyistä valmistelutoimen toteuttamisen aikana.

5. PÄÄTELMÄT

Edellä esitetyn toimintamallin mukaisesta yhteisön puitteissa toteutettavasta turvallisuustutkimuksesta voidaan saada runsaasti lisäarvoa, koska:

siinä otetaan huomioon, että mahdollisuus käyttää uusia teknologioita on keskeinen osatekijä terrorismin torjunnassa; vahva ja hyvin jäsenelty Euroopan tasolla toteutettava turvallisuustutkimusohjelma onkin välttämätön Euroopan kansalaisten ja talouden suojelemiseksi;

sen avulla vähennetään pirstaleisuutta ja päällekkäisyyksiä, lisätään (mm. jäsenvaltioiden välistä) yhteistyötä standardoinnissa ja yhteentoimivuuden aikaansaamisessa sekä määritetään huippuosaamista ja saadaan tätä kautta eurooppalaisista toimista parempia tuloksia pienemmin kustannuksin sekä poistetaan nykyistä hajanaisuutta: tämä edesauttaa aitojen eurooppalaisten markkinoiden syntymistä tällä alalla;

sen avulla voidaan vastata niihin haasteisiin ja hyödyntää niitä mahdollisuuksia, joita 25 jäsenvaltiota ja 455 miljoonaa asukasta käsittävä laajentunut Euroopan unioni asettaa ja tarjoaa;

siinä otetaan huomioon, että turvallisuus on kaikkia jäsenvaltioita ja kaikkia kansalaisia koskettava ongelma, johon on pyrittävä löytämään yhteisiä ratkaisuja siten, että kunnioitetaan kaikilta osin eurooppalaisia inhimillisiä arvoja ja eettisiä periaatteita;

siinä hyödynnetään yhteisön aiemmin saamaa kokemusta yhteisten tutkimusohjelmien hallinnoinnista, ja sen perustana on olemassa oleva, yleisesti hyväksytty ja laajasti tunnettu julkisen ja yksityisen sektorin TTK-yhteistyötä koskeva oikeudellinen kehys.

LIITE

Euroopan turvallisuutta edistävä tutkimus

Turvallisuusalan tutkimusta käsittelevä korkean tason työryhmä

Tiivistelmä ja suositukset

TIIVISTELMÄ

Nykyajan globaali yhteiskunta avaa Euroopan unionille uusia mahdollisuuksia, mutta siihen liittyy myös uusia vaaroja. Poliittiset, sosiaaliset ja teknologiset muutokset ovat luoneet epävakaa turvallisuusympäristön, jossa riskit ja haavoittuvuudet ovat entistä moninaisempia ja näkymättömämpiä. On ilmaantunut uusia uhkia, jotka ulottuvat yli valtioiden rajojen ja kohdistuvat Euroopan etuihin sekä EU:n alueella että sen ulkopuolella. Eurooppa-neuvosto otti nämä uhkat huomioon joulukuussa 2003 hyväksyessään EU:n turvallisuusstrategian "Turvallisempi Eurooppa oikeudenmukaisemmassa maailmassa".

Euroopan on vastattava näihin uhkiin ja luotava kokonaisvaltainen eurooppalainen lähestymistapa, jota sovelletaan sekä sisäiseen että ulkoiseen turvallisuuteen ja jossa voidaan yhdistää siviili- ja sotilaalliset keinot. Mitä tiiviimmin unioni tekee yhteistyötä YK:n, ETYJ:n, NATO:n ja kaikkien kansainvälisten kumppaneidensa kanssa, sitä tehokkaammin se voi edistää kansainvälistä turvallisuutta. EU:n on erityisesti kehitettävä kykyään suojella kansalaisiaan omalla alueellaan ja käytettävä huomattavia resursseja rauhanturvaamiseen, humanitaariseen apuun ja instituutioiden kehittämisen unionin ulkopuolella.

Saavuttaakseen nämä tavoitteet Euroopan on hyödynnettävä teknologisia vahvuuksiaan. Teknologia ei sinänsä voi taata turvallisuutta, mutta turvallisuus ei myöskään ole mahdollista ilman teknologian antamaa tukea. Teknologian avulla saamme tietoa uhkista, voimme suojautua niiltä tehokkaasti ja neutralisoida ne tarvittaessa. Uusi teknologia tarjoaa myös uusia mahdollisuuksia. Siviili-, turvallisuus- ja puolustussovellukset perustuvat yhä useammin samaan teknologiaan, mikä luo uusia synergioita eri tutkimusalojen välille.

Teknologian käyttö välineenä, jonka avulla Eurooppaa voidaan turvallistaa tehokkaasti, edellyttää huipputason yrityksiä, vankkaa osaamisinfrastruktuuria, riittävää rahoitusta ja optimaalista resurssien käyttöä. Euroopalla on korkeatasoisia tutkimuslaitoksia sekä vahva ja monipuolinen teollinen perusta, joiden avulla se voi vastata turvallisuusalan teknologisiin vaatimuksiin. Instituutioiden ja politiikan tasolla on kuitenkin rakenteellisia puutteita, joiden vuoksi Eurooppa ei voi hyödyntää täysimittaisesti tieteellisiä, teknologisia ja teollisia vahvuuksiaan: puolustus- ja siviilitutkimuksen välillä on selvä jako, EU:n tasolla ei ole erityisiä puitteita turvallisuutta koskevaa tutkimusta varten, jäsenvaltioiden välinen yhteistyö on vähäistä ja kansallisten ja Euroopan tason toimien koordinointi on heikkoa. Kaikki nämä puutteet pahentavat julkisen tutkimusrahoituksen niukkuuden vaikutuksia ja luovat merkittäviä esteitä kustannustehokkaiden ratkaisujen kehittämisen tielle.

Korjatakseen nämä puutteet Euroopan on lisättävä tutkimusrahoitusta ja yhtenäistettävä toimiaan. Tähän tarvitaan a) kansallisten ja Euroopan tasolla toteutettavien tutkimustoimien tehokasta koordinointia, b) siviiliturvallisuuteen ja puolustukseen liittyvien valmiustarpeiden järjestelmällistä analysointia, c) puolustus-, turvallisuus- ja siviilitutkimuksen välisten synergioiden täysimittaista hyödyntämistä, d) rahoitusvälineiden ja oikeudellisten edellytysten luomista Euroopan tasolla toteutettavaa turvallisuuteen liittyvää tutkimusta varten ja e) institutionaalisia järjestelyjä, jotka ovat niin tehokkaita ja joustavia, että ne mahdollistavat jäsenvaltioiden ja yhteisön toimien yhdistämisen sekä muiden kumppanien osallistumisen.

Viimeaikaiset aloitteet osoittavat, että toiminnan tarve tiedostetaan yhä selvemmin. Erityisen tärkeitä aloitteita ovat tässä yhteydessä puolustusvoimavarojen kehittämisestä, tutkimuksesta ja hankinnasta sekä puolustusmateriaaleista vastaavan viraston perustaminen ja komission valmistelutoimi turvallisuutta koskevan tutkimuksen alalla. Haasteena on viedä näitä aloitteita eteenpäin ja kehittää niistä yhtenäinen toimintamalli. Turvallisuutta koskevan eurooppalaisen tutkimusohjelman (European Security Research Programme, ESRP) käynnistäminen vuonna 2007 edistäisi merkittävästi tämän tavoitteen saavuttamista.

ESRP-ohjelmassa olisi hyödynnettävä teknologioiden kaksikäyttöisyyttä ja turvallisuustoimintojen yhä suurempaa päällekkäisyyttä, jotta siviili- ja puolustus tutkimusta voitaisiin lähentää toisiinsa. Ohjelmalla olisi tuettava kokonaisvaltaista lähestymistapaa turvallisuuteen rahoittamalla tutkimustoimia, joiden tavoitteena on kehittää sellaisia järjestelmiä ja tuotteita, joiden avulla voidaan

- suojella erityisesti jäsenvaltioiden aluetta, suvereeniutta, väestöä ja keskeisen tärkeää infrastruktuuria kansainvälisiltä uhkilta
- toteuttaa EU:n ulkopuolella unionin operaatiot, joiden tavoitteena on rauhan turvaaminen, konfliktien ehkäiseminen ja kansainvälisen turvallisuuden lujittaminen Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteiden mukaisesti.

ESRP-ohjelmalla olisi maksimoitava teknologioiden monikäyttöisyyteen liittyvät hyödyt. Synergioiden aikaansaamiseksi ohjelmassa olisi tutkittava siviili- ja puolustussovellusten yhtymäkohtia ja edistettävä eri alojen välistä teknologioiden muuntamista ja integrointia. Ohjelman painopisteen tulisi olla järjestelmien yhteentoimivuudessa ja liitettävyydessä, jotka ovat maiden rajat ylittävän ja eri elinten välisen yhteistyön avaintekijöitä. Rakennesuunnittelua koskevat perussäännöt ja -normit olisi laadittava jo alkuvaiheessa.

ESRP-ohjelman olisi täydennettävä sekä yhteisön siviiliohjelmia että turvallisuutta ja puolustusta koskevia kansallisia ja valtioiden välisiä tutkimustoimia. On ratkaisevan tärkeää, että ESRP-ohjelmaa ja muita turvallisuutta koskevia tutkimustoimia koordinoidaan tehokkaasti, jotta varmistettaisiin niiden yhtenäisyys.

ESRP-ohjelmassa on myös otettava huomioon turvallisuusalan markkinoiden erityispiirteet. Tämä edellyttää uusien rahoitusvälineiden sekä teknologian siirtoa koskevien sääntöjen luomista. Lisäksi on välttämätöntä saada asiakkaat mukaan koko prosessiin, jotta tutkimus ja hankinnat eivät erkanisi toisistaan.

Näiden periaatteiden mukaan kehitetyllä ESRP-ohjelmalla on suuri yhteiskunnallinen merkitys, ja se voi tuottaa merkittävää lisäarvoa. Ohjelmalla voitaisiin lisätä Euroopan turvallisuutta, joka on perusedellytyksenä monille yhteisön politiikoille (kuten liikenne-, energia- ja televiestintäpolitiikalle). Ohjelma edistäisi maiden rajat ylittävää yhteistyötä,

parantaisi Euroopan teollisuuden kilpailukykyä ja vahvistaisi Euroopan tutkimusperustaa. Lisäksi se edistäisi merkittävästi Lissabonissa ja Barcelonassa vahvistettua, kasvua ja kilpailukykyä koskevaa EU:n politiikkaa.

ESRP-ohjelma olisi edellä mainituista syistä rahoitettava yhteisön varoista. Ohjelman budjetin tulisi olla vähintään miljardi euroa vuodessa, ja sitä olisi tarvittaessa voitava kasvattaa asteittain. Koska EU:n tavoitteena on investoida 3 prosenttia BKT:stä tutkimukseen, ESRP-ohjelmaan olisi osoitettava erillinen rahoitus, joka ei ole peräisin yhteisön tutkimuspuiteohjelmasta eikä kansallisista tai valtioiden yhteisistä rahoituslähteistä. Tällainen investoiminen edistäisi merkittävästi Euroopan turvallistamista sen kansalaisten hyväksi.

PÄÄTELMÄT JA SUOSITUKSET

Koska laajentuneella Euroopan unionilla on edessään mittavia haasteita, tässä raportissa on todettu, että Euroopan tutkimustoimien rahoitusta ja organisointia on kiireellisesti mukautettava turvallisuuden ja teknologian alalla vallitseviin uusiin realiteetteihin.

Jotta tämä olisi mahdollista, suositamme, että

- a) kansallisia, valtioiden välisiä ja yhteisön tutkimustoimia yhdistetään siviili- ja sotilasalalla mahdollisimman tehokkaasti
- b) kehitetään erityinen turvallisuutta koskeva eurooppalainen tutkimusohjelma (European Security Research Programme, ESRP).

Samalla painotamme, että kaikessa eurooppalaisessa tutkimustoiminnassa on kunnioitettava kansalaisvapauksia ja eettisiä periaatteita.

ESRP-ohjelma voi tuottaa Eurooppa-hankkeelle lisäarvoa, ja sillä on suurta yhteiskunnallista merkitystä. Se voi parantaa teollisuuden kilpailukykyä ja vahvistaa Euroopan tutkimusperustaa. Lisäksi se voi edistää maiden rajat ylittävää yhteistyötä ja tukea Lissabonissa ja Barcelonassa vahvistettua, kasvua ja kilpailukykyä koskevaa EU:n politiikkaa. Tärkeintä on kuitenkin, että se auttaa vahvistamaan EU:n turvallisuutta, joka on perusedellytyksenä monille yhteisön politiikoille (kuten liikenne-, energia ja televiestintäpolitiikalle). Näistä syistä ESRP-ohjelma olisi rahoitettava yhteisön varoista.

ESRP-ohjelmalla ei tulisi korvata jäsenvaltioiden toimia, eikä se saisi mennä niiden kanssa päällekkäin. Sen sijaan sillä olisi pyrittävä tukemaan, täydentämään ja yhtenäistämään niitä. Tältä pohjalta esitämme seuraavat suositukset:

- 1) Olisi toteutettava EU:n rahoittama ESRP-ohjelma, johon osallistuisivat kaikki jäsenvaltiot. Ohjelma olisi käynnistettävä jo vuonna 2007, ja sitä varten olisi budjetoitava vähintään miljardi euroa vuodessa nykyisen tutkimusrahoituksen lisäksi. Rahoituksessa olisi päästävä nopeasti tälle tasolle, ja rahoituksen määrää olisi myös voitava lisätä siten, että kaikki EU:ssa turvallisuustutkimukseen investoitavat määrät (yhteisön sekä kansalliset ja valtioiden yhteiset investoinnit) saataisiin lähemmäksi Yhdysvaltojen tasoa.
- 2) ESRP-ohjelmasta olisi rahoitettava demonstrointivaiheeseen asti turvallisuusvalmiuksiin liittyviä tutkimushankkeita, jotka hyödyttävät erityisesti EU:n sisäistä turvallisuutta sekä yhteiseen ulko- ja

turvallisuuspolitiikkaan (YUTP) ja Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan (ETPP) liittyviä operaatioita.

- 3) ESRP-ohjelman avulla olisi pyrittävä lähentämään toisiinsa siviili- ja puolustustutkimusta ja maksimoimaan teknologian monikäyttöisyyteen liittyvät hyödyt. Ohjelmassa olisi synergian aikaansaamiseksi edistettävä teknologian muuntamista, sovellusten integrointia sekä teknologian siirtoa alalta toiselle.
- 4) ESRP-ohjelmassa olisi keskityttävä erityisesti järjestelmien yhteentoimivuuteen ja liitettävyyteen, jotka ovat maiden rajat ylittävän ja eri elinten välisen yhteistyön avaintekijöitä. Tätä varten olisi laadittava rakenteen suunnittelua koskeva perussäännöt ja -normit jo alkuvaiheessa.
- 5) ESRP-ohjelman sääntöjen on oltava turvallisuutta koskevan tutkimuksen asettamien erityisvaatimusten mukaisia. Komission tulisi laatia tarvittavat teollis- ja tekijänoikeuksia ja teknologian siirtoa koskevat säännöt yhteistyössä kaikkien asiaankuuluvien toimijaryhmien kanssa.
- 6) Vaikka monet vaatimukset määritelläänkin kansallisesti, olisi luotava uusia rahoitusinstrumentteja, joiden avulla voidaan jakaa tutkimusrahoitusta siten, että kustannukset katetaan tarvittaessa 100-prosenttisesti.
- 7) Olisi perustettava "turvallisuutta koskevan tutkimuksen neuvoo-antava komitea", jonka tehtävänä olisi laatia strategiset suuntaviivat ESRP:n tutkimusagendan valmistelua varten sekä toimia neuvonantajana sen toteutusperiaatteisiin ja -mekanismeihin liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi komitean tulisi määrittää keskeisen tärkeitä teknologian osa-alueita, joilla Euroopan olisi tavoiteltava riippumatonta kilpailukykyistä asemaa. Komitean olisi koostuttava korkean tason asiantuntijoista, ja mukana olisi oltava julkisen ja yksityisen sektorin asiakkaiden, teollisuuden, tutkimusorganisaatioiden ja kaikkien muiden asiaankuuluvien toimijaryhmien edustajia.
- 8) Asiakkaiden tarpeiden määrittely on ESRP-ohjelman toteutuksen onnistumisen kannalta keskeisen tärkeää. Sen vuoksi olisi EU:n tasolla luotava mekanismi, jonka avulla voidaan yhteistyössä potentiaalisten asiakkaiden kanssa yksilöidä, minkälaisia valmiuksia tulevaisuudessa tarvitaan sisäiseen turvallisuuteen liittyvien tehtävien suorittamiseksi.
- 9) Tehokkaan koordinoinnin avulla on varmistettava, että ESRP-ohjelma ei ole päällekkäinen muiden Euroopassa toteutettavien (EU:n tai jäsenvaltioiden rahoittamien taikka valtioiden yhteisistä rahoituslähteistä rahoitettujen) tutkimustoimien kanssa vaan täydentää niitä.
- 10) Komission ja neuvoston olisi huolehdittava siitä, että ESRP-ohjelman ja vastaisuudessa perustettavan "puolustusvoimavarojen kehittämisestä, tutkimuksesta ja hankinnasta sekä puolustusmateriaaleista vastaavan viraston" välillä on toimivat suhteet.

- 11) ESRP-ohjelmassa olisi otettava huomioon kansainvälisten järjestöjen tutkimustoimet ja tarvittaessa huolehdittava koordinoinnista maailmanlaajuisiin ja alueellisiin turvallisuuskysymyksiin liittyvien tehtäväalueiden osalta.
- 12) ESRP-ohjelman avulla olisi pyrittävä parantamaan eurooppalaisen turvallisuusalan teollisuuden kilpailukykyä ja edistämään julkisen ja yksityisen sektorin turvallisuustuotteiden ja -järjestelmien markkinoiden kehitystä. Toteuttamalla toimet, joita komissio ehdottaa tiedonannossaan "Tavoitteena EU:n puolustustarvikepolitiikka", edistettäisiin merkittävästi tämän tavoitteen saavuttamista ja maksimoitaisiin ESRP-ohjelman hyödyt.